PROGRAMMA

TOETSING EN AFSLUITING

2026 - 2027

V.M.B.O. - SOTOG
VSO de Isselborgh - Doetinchem

EXTRANEUS

LEERJAAR 3

BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG

SCHOLENGEMEENSCHAP MARIANUM
Voor VMBO-HAVO-VWO
Deken Hooijmansingel 1
7141 EA GROENLO
Tel. 0544-477070

Vastgesteld door het bevoegd gezag,
september 2026

September 2026

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Examenjaar: 2026-2027, leerjaar 3 VMBO profiel Economie en Ondernemen

S.G. MARIANUM – SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem (extraneus)

I VOORAF

Dit is het **Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)** voor leerjaar 3, schooljaar 2026-2027, voor de basisberoepsgerichte (BB)- en kaderberoepsgerichte (KB) leerweg, van SOTOG locatie VSO de Isselborgh – Doetinchem.

De leerstof van het examenprogramma BB en KB van het VMBO is op SOTOG locatie VSO de Isselborgh (VSO-I) verdeeld over de leerjaren 3 en 4. Dit zijn dan ook op het VMBO van VSO-I de examenleerjaren. De leerlingen krijgen in deze twee leerjaren te maken met toetsen/opdrachten die meetellen voor het eindexamencijfer (dat wordt ontvangen na afsluiting van het centrale eindexamen).

In het schooljaar 2025-2026 is gewerkt aan dit voorliggende PTA voor 2026-2027. De opgedane ervaringen en een voortschrijdend inzicht hebben geleid tot dit PTA.
Op SOTOG locatie VSO de Isselborgh (VSO-I) bieden we het profiel Economie en Ondernemen (EO) aan.
EO wordt aangeboden voor de basisberoepsgerichte leerweg en voor de kaderberoepsgerichte leerweg.

Als er in de loop van het schooljaar wijzigingen/toevoegingen in dit PTA aangebracht moeten worden wordt iedereen zo spoedig mogelijk hierover geïnformeerd.

Het hier voorliggende PTA is belangrijk voor leerlingen, ouders, docenten en inspectie. Het PTA informeert hen over hoe we samen invulling geven aan het VMBO op SOTOG locatie VSO de Isselborgh.
Is er iets in dit PTA onduidelijk en of heb je vragen? Ga dan met deze vragen naar je mentor, de vakdocent/examinator, de decaan of de coördinator.

Allemaal veel succes in dit eerste examenleerjaar!

II ALGEMEEN

II.1
Verantwoordelijkheid
Het eindexamen wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van de Carmel Stichting (bestuur van S.G. Marianum) door de schoolleider en de examinatoren.

II.2
Examinatoren
De examinatoren zijn de leraren die belast zijn met het afnemen van het examen.

II.3
Eindexamensecretaris
De secretaris van de eindexamens voor het VMBO is dhr. W. Koolenbrander van S.G. Marianum.
Op SOTOG, locatie VSO de Isselborgh voert dhr. R. de Bruin namens dhr. W. Koolenbrander / S.G. Marianum deze taak uit.

II.4
De leerwegen en de profielen
Het vmbo kent **vier leerwegen**:

- de theoretische leerweg (TL)
- de gemengde leerweg (GL)
- de kaderberoepsgerichte leerweg (KB)
- de basisberoepsgerichte leerweg (BB)

Een leerweg is de route die een leerling volgt van de basisvorming naar het onderwijs dat aansluit op het voortgezet onderwijs. Binnen een leerweg kunnen verschillende profielen aangeboden worden.
De basisberoepsgerichte leerweg richt zich vooral op de praktijk en bereidt de leerlingen voor op de basisberoepsopleidingen (niveau 2) in het middelbaar beroepsonderwijs.
De kaderberoepsgerichte leerweg richt zich ook op de praktijk en bereidt de leerlingen voor op de vak- en middenkaderopleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs (niveau 3 en 4).
Als extraneus van het Marianum worden binnen het VMBO op SOTOG locatie VSO de Isselborgh (VSO-I) uitsluitend de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg aangeboden

Het VMBO op VSO-I kent binnen deze twee leerwegen in 2026-2027 in leerjaar 3 en leerjaar 4 alleen het profiel “Economie en Ondernemen” met als vaste beroepskeuzevakken “Officemanagement”, “Marketing” en “Ondernemen”. Daarnaast kan de leerling voor het 4e keuzevak kiezen tussen minimaal 2 beroepskeuzevakken. In het schooljaar 2026-2027 zijn dit voor de leerlingen die dan in leerjaar 4 zitten de beroepskeuzevakken “Webshop” en “Financieel en administratief beheer”.

Indien er een aanvulling / uitbreiding van de mogelijke beroepskeuzevakken plaats vindt wordt dit opgenomen in het betreffende PTA van leerjaar 4 en zal de keuzemogelijkheid ook ruim van tevoren (ruim voor het keuzemoment m.b.t. het 4e beroepskeuzevak) met alle betrokkenen gecommuniceerd worden.

Door te kiezen voor deze richting (dit profiel) is op VSO-I ook het vakkenpakket reeds bepaald.

Het vakkenpakket in de derde klas bestaat op VSO-I voor het profiel Economie en Ondernemen BB en KB uit de vakken: Nederlands, Engels, wiskunde, economie, kunstvakken incl. CKV (voorheen kunstvakken 1), maatschappijleer (voorheen maatschappijleer1), het profielvak Economie en Ondernemen en bewegingsleer.

II.5
Examens: het schoolexamen (SE) en het centraal (landelijke) examen (CE)
Het totale examen bestaat per vak of programma uit:

- het schoolexamen **én** een centraal (landelijk) examen
- **óf** uitsluitend uit een schoolexamen.

De verplichte rekentoets op niveau 2F is afgeschaft voor alle leerlingen die vanaf 2020 examen doen (zie ook V.2.1). Voor de leerlingen die géén wiskunde in het pakket hebben geldt i.p.v. de verplichte (centrale) rekentoets een apart PTA programma. Voor de locatie VSO-I is dit niet van toepassing omdat alle leerlingen met het profiel EO wiskunde in hun pakket hebben.

Voor de meeste vakken vormt het centraal examen samen met de schoolexamens de afsluiting van het onderwijs in de verschillende leerwegen van het vmbo. Met behulp van deze examens wordt onderzocht of de leerlingen in de leerjaren 3 en 4 de kennis en vaardigheden van de examenprogramma's voldoende beheersen.
In 2028 (schooljaar 2027-2028) zullen de landelijke vmbo-eindexamens afgenomen worden voor de leerlingen van VSO-I die nu in leerjaar 3 en dan in leerjaar 4 zitten.

Verdeling leerstof over schoolexamen en centraal examen.
Als het examen bestaat uit een schoolexamen **en** een centraal examen geldt dat het schoolexamen, naast de algemene leervaardigheden, tenminste die exameneenheden uit het examenprogramma omvat, die niet in het centraal examen getoetst worden. De verplichte exameneenheden voor het schoolexamen en het centraal examen staan vermeld in het examenprogramma en in de syllabus van de betreffende vakken.

Vakken met uitsluitend een schoolexamen
De volgende vakken uit het gemeenschappelijk deel kennen **uitsluitend** een schoolexamen:

lichamelijke opvoeding	(leerjaar 3 en leerjaar 4)
kunstvakken 1 (KV incl. CKV)	(leerjaar 3)
maatschappijleer	(leerjaar 3)
Combinatiecijfer	(leerjaar 4, dit is het afgeronde gemiddelde cijfer van de SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken)

In leerjaar 3 (schooljaar 2026-2027) waarin dit huidige PTA uitgevoerd wordt) worden er nog geen landelijke eindexamens afgenomen. Wel vindt in dit derde leerjaar een afsluiting plaats van de vakken **maatschappijleer** en **kunstvakken incl. ckv**. De eindresultaten van deze twee vakken tellen mee bij de einduitslag in leerjaar 4.

Ook de **beroepskeuzevakken** behorende bij het beroepsgerichte profiel VMBO kennen alleen een schoolexamen. Voor de 4 beroepskeuzevakken wordt voor elk beroepskeuzevak een apart SE cijfer bepaald. Dit wordt vermeld op het rapport. Uiteindelijk vormt het afgeronde gemiddelde cijfer van de afgeronde cijfers (de SE cijfers) van de 4 beroepskeuzevakken het eindcijfer / diplomacijfer van de keuzevakken. Dit is het "**combinatiecijfer**". Dit eindcijfer telt in de uitslagbepaling mee als een zelfstandig cijfer (net als alle overige vakken). Zie ook II.10

De profielvakken behorende bij het beroepsgerichte profiel VMBO kennen binnen VSO-I zowel een schoolexamen als een centraal examen. Het gemiddelde cijfer van het schoolexamen (SE cijfer) en het centraal examen (CSPE cijfer) vormt het eindcijfer / diplomacijfer van de profielvakken behorende bij het profiel (dit is het cijfer voor het (profiel)vak "**Economie en Ondernemen**").
Ook dit eindcijfer telt in de uitslagbepaling mee als een zelfstandig cijfer (net als de overige vakken).
In 2020, 2021 en 2022 is er vanwege de Corona pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen. Het behaalde SE cijfer gold daarmee als diplomacijfer (zie ook VIII.1.3)

II.5.1
Het schoolexamen.
Het schoolexamen van alle vakken kan bestaan uit diverse onderdelen. De verdere invulling van deze onderdelen staat per vak in het tweede gedeelte van dit PTA.

II.5.1.1 **- schriftelijke en mondelinge toetsen**
Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling zijn opgenomen**.**

II.5.1.2 - **praktische opdrachten**
Bij de praktische opdrachten wordt zowel het proces als het product beoordeeld. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria middels cijfers.

II.5.1.3 - **handelingsopdrachten**
Bij handelingsopdrachten gaat het om individuele opdrachten waarvan de uitwerking door de leerling een periode omvat langer dan een lesuur. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria middels cijfers.

II.5.2
Het centraal examen (CE)
Het centraal examen kan bestaan uit een:
- centraal schriftelijk examen;
- combinatie van een centraal schriftelijk examen en een centraal praktisch examen (CSPE);
- landelijk flexibel en digitaal examen (af te leggen op de computer) dat in de plaats komt van het centraal schriftelijk examen.

Het centraal examen wordt afgenomen in leerjaar 4 en daarom zal het PTA voor leerjaar 4 uitgebreide informatie hierover bevatten. Nu hierover reeds het volgende:

Voor de ***algemene vakken*** in de **basis**beroepsgerichte leerweg (BB) is vanaf het examen 2008 voor alle vakken al gebruik gemaakt van de computer. Het examen wordt nu voor BB landelijk in principe alleen nog als landelijke flexibel en digitaal examen afgenomen (FACET examen).
Voor de ***algemene vakken*** in de **kader**beroepsgerichte leerweg (KB) is tijdens de examens van 2011 voor de eerste keer deelgenomen aan de flexibel digitale examens. Ook het KB examen wordt in principe alleen nog als landelijk flexibel en digitaal examen afgenomen (FACET examen).
Voor het profielvak Economie en Ondernemen geldt dat er zowel voor de basisberoepsgerichte leerweg als ook voor de kaderberoepsgerichte leerweg een geïntegreerd centraal schriftelijk en praktisch examen (afgekort CSPE) wordt afgenomen.

II.6
Afwijkingen.
Naast de algemene examenbeschrijving, welke geldt voor alle vakken en programma's in alle leerwegen (de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg), staan specifieke of afwijkende zaken vermeld in het PTA bij de afzonderlijke vakken.

II.7
Het beoordelen van toetsen

II.7.1
door middel van cijfers
In leerjaar 3 worden (indien de resultaten uitgedrukt worden in cijfers) cijfers gegeven uit een schaal van cijfers oplopende van 1 tot en met 10 met de daar tussen gelegen decimalen.
In deze schaal van cijfers komt aan de hele cijfers 1 tot en met 10 de volgende betekenis toe:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

II.7.2
door middel van woorden

Onvoldoende	= 5,4 of minder
Voldoende	= 5,5 - 7,4
Goed	= 7,5 - 10

II.8
Beoordeling vakken Kunstvakken incl. CKV en Lichamelijke opvoeding

II.8.1
Bijzondere positie van de vakken Kunstvakken incl. CKV en Lichamelijke opvoeding
Dit zijn vakken die alleen een schoolexamen kennen (zie ook II.5) en waarvoor de leerlingen uiteindelijk geen cijfer op de cijferlijst krijgen, maar een eindkwalificatie “onvoldoende”, ”voldoende ”of “goed”.
Behaalt de leerling **niet** de kwalificatie “voldoende” of “goed”, dan heeft hij het vak **niet** afgesloten en kan de leerling (ongeacht de uitkomst van de zak- en slaagregeling) **geen** diploma ontvangen. Daarom is het vanaf het begin belangrijk alle aandacht aan deze vakken te schenken omdat de rol van deze vakken niet moet worden onderschat.

II.8.2
Kunstvakken incl. CKV
Kunstvakken incl. CKV wordt afgesloten op het eind van leerjaar 3 (dit vak kent alleen een schoolexamen). CKV wordt niet afgesloten met een cijfer maar met een woordbeoordeling. Deze woordbeoordeling komt tot stand door een omzetting van het eindcijfer van leerjaar 3 (het 1e deelschoolexamencijfer) in een woordbeoordeling.
5,4 of lager = **Onvoldoende**
5,5 - 7,4 = **Voldoende**
7,5 - 10 = **Goed**
Herkansingen voor een toets/opdracht vallen onder de normale herkansingen v.w.b. het te laat inleveren. Deelopdrachten mogen herkanst worden in overleg met de vakdocent.

Indien het **eindresultaat onvoldoende** is dan kan de kandidaat toestemming vragen om een herkansing / PTA schoolherexamen te mogen afleggen. De schooldirectie verleent het recht op deze herkansing / PTA schoolherexamen en zal in overleg met de examinator aangeven welke onderdelen van het examenprogramma de herkansing omvat en/of welke extra (taak) taken (wordt) worden opgelegd, waaraan voldaan moet worden. Wanneer deze taak/taken wordt/worden afgesloten met een voldoende, geldt dit als een herkansing / PTA schoolherexamen en wordt CKV met voldoende afgesloten. De herkansing / PTA schoolherexamen dient binnen 3 maanden na bekendmaking van de woord-eindbeoordeling te hebben plaatsgevonden.
De uiteindelijke woordbeoordeling wordt op de cijferlijst bij het diploma vermeld als eindresultaat van het vak.

II.8.3
Lichamelijke opvoeding.
Ook hier geldt dat de beoordeling in cijfers gegeven wordt, maar dat op momenten dat het deelschoolexamencijfer gegeven wordt dit cijfer door de examinator omgezet wordt in een woordbeoordeling. Dit is in leerjaar 3 op het eind van leerjaar 3. De overige rapportage in dit jaar geschiedt middels een cijferrapportage.
Hierbij geldt:
5,4 of lager = **onvoldoende**
5,5 - 7,4 = **voldoende**
7,5 - 10 = **goed.**
Na iedere herleiding van cijfer naar woordbeoordeling kan een herkansing / PTA schoolherexamen komen indien de beoordeling "onvoldoende" is. De herkansing / PTA schoolherexamentaak (opdracht inclusief de eventuele leerstof), wordt door de vakdocent in overleg met de schooldirectie en de leerling gehoord hebbend, aan hem gegeven. De herkansing / PTA schoolherexamen dient plaats te vinden binnen 3 maanden na bekendmaking van de woordbeoordeling.
Er dient voor gezorgd te worden dat iedere woordbeoordeling (dus beoordeling voor deelschoolexamencijfers) minimaal een voldoende is, omdat voor wat betreft het vak lichamelijke opvoeding de eindbeoordeling minimaal voldoende moet zijn. Een periode met de beoordeling “goed” compenseert niet een periode met een beoordeling “onvoldoende”.

De uiteindelijk ontvangen 3 woordbeoordelingen (eind leerjaar 3, eind december leerjaar 4, eind april leerjaar 4) worden omgezet conform onderstaand overzicht:
a.1 x onvoldoende van de 3 = onvoldoende
b.3x goed = goed
c.2 x goed en 1x voldoende = goed
d.1 x goed en 2x voldoende = voldoende
e. overige = voldoende

II.9
Beoordeling vak maatschappijleer en afsluiting van dit vak op het eind van leerjaar 3
Maatschappijleer (voorheen maatschappijleer1) wordt afgesloten in leerjaar 3. Het dan behaalde cijfer is tevens het eindcijfer (het diploma cijfer). Zie hiervoor ook de bijzondere herkansing / PTA schoolherexamenregeling en hoe de afronding van het cijfer plaats vindt (zie V.1 en V.1.2.).

II.10
Het combinatiecijfer:
De beroepskeuzevakken behorende bij het beroepsgerichte profiel VMBO, vormen samen uiteindelijk het "combinatiecijfer". Dit combinatiecijfer telt mee als een apart vak waarvoor alleen een SE (school) cijfer wordt behaald.
Elk "beroepskeuzevak" wordt afgesloten met een eigen SE cijfer (dit is een afgerond, heel, cijfer). Het gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de beroepskeuzevakken vormt dan, na opnieuw afronding op een heel cijfer, het "combinatiecijfer".
Het combinatiecijfer vormt het SE cijfer van de 4 beroepskeuzevakken. Dit is tevens het eindcijfer (het diploma cijfer).
Indien dit cijfer onvoldoende is krijgt de examenkandidaat de mogelijkheid om een herkansing/schoolherexamen te doen voor één of meerdere van de beroepskeuzevakken. Dit is tevens het geval wanneer één of meerdere SE cijfers van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is.
Zie hiervoor ook de bijzondere herkansing / PTA schoolherexamenregeling en hoe de afronding van het cijfer plaats vindt (zie V.1 en V.1.3.).

II.11
Weging cijfers
Niet iedere toets / opdracht weegt even zwaar.
In het PTA staat aangegeven hoe de zwaarte is van een ontvangen cijfer voor een toets/opdracht.

III HET EXAMENREGLEMENT

III.1
Het examenreglement - algemeen
Bij dit Programma van toetsing en afsluiting hoort een examenreglement. Dit examenreglement is door de directie van het Marianum middels mandaat onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag vastgesteld. Het reglement ligt ter inzage voor de examenkandidaten. Plaats van inzage: kamer van de (adjunct) directeur, de decaan en de leerlingencoördinator van het vmbo. Ook is dit PTA in te zien via de website van VSO-I (via www.sotog.nl).
Het examenreglement bevat een aantal zeer belangrijke zaken die alle kandidaten aangaan en waarvan aangenomen wordt dat zij bij hen bekend zijn. Een (niet volledige) opsomming hiervan volgt hieronder:

-begripsbepalingen
-hoe gehandeld wordt wanneer een examenkandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt
-wat onder een onregelmatigheid in elk geval wordt verstaan
-regels over de organisatie en de gang van zaken tijdens de examens
-de manier waarop de uitslag wordt vastgesteld
-herkansingsregelingen schoolexamen en centraal examen
-diploma's, cijferlijsten en certificaten
-bijzondere regelingen in geval van afwijkende wijze van examineren

III.2

Het examenreglement - bijzondere aandachtspunten

Bijzondere aandacht uit het examenreglement verdient het gestelde t.a.v. onregelmatigheden, afwezigheid en het te laat komen.

Enkele punten hieruit zijn:

Indien een kandidaat zich ten aanzien van **enig deel van het examen** aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de schoolleider maatregelen nemen.

De maatregelen kunnen zijn:

a. het toekennen van het cijfer 1,0 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen / landelijk digitaal flexibel examen;
b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen / landelijk flexibel digitaal examen;
c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of centraal examen / landelijk flexibel digitaal examen;
d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.

De hier genoemde maatregelen kunnen al dan niet in combinatie met elkaar genomen worden.

Alvorens de schoolleiding / directie een beslissing neemt en een maatregel(en) treft, worden de leerling en de ouders / verzorgers uitgenodigd om binnen 5 dagen eventueel bezwaar aan te tekenen. Zij kunnen hun bezwaar toelichten tijdens een bijeenkomst met (een afvaardiging van) de examencommissie. De kandidaat kan zich daarbij door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.

Hierop zal binnen 5 dagen de uitspraak van deze afvaardiging worden voorgelegd aan de schoolleider VSO en via deze aan de examensecretaris en schoolleider / directie van het Marianum in Groenlo / Lichtenvoorde. Indien de schoolleiding / directie van het Marianum de uitspraak bekrachtigd zal deze uitspraak, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk, wederom kenbaar worden gemaakt aan de betreffende leerling en ouders/verzorgers.

In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op hoe de kandidaat binnen vijf dagen na de beslissing van de schoolleiding / directie in beroep kan gaan bij de commissie van beroep.

(Zie voor een verdere toelichting ook par VIII-1.1 en par XIV)

In het examenreglement wordt aangegeven wat in elk geval onder een onregelmatigheid wordt verstaan:

a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkens de omschrijving in het programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
c. (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
d. examenwerk van een ander inleveren;
e. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met een andere kandidaat zonder uitdrukkelijk toestemming van de toezichthouder op het examen;
f. het spieken tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
g. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schooldirectie, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds) bericht afwezig zijn bij een toets;
h. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schooldirectie sprake is van overmacht.

III.3
de examencommissie

* De examencommissie is een onderdeel van het examensecretariaat en ziet toe op de kwaliteitsborging van het schoolexamen op inhoud en uitvoering, vastgelegd in het examenbesluit VO, examenreglement en de PTA's.

* SOTOG kent eén examencommissie voor de 4 VSO locaties; VSO de Isselborgh, VSO de Veenlanden, VSO Elimschool en VSO Klein Borculo.
Deze examencommissie heeft de volgende samenstelling:
- de examensecretaris van SOTOG
- 4 leden voor de organisatie en uitvoering van het PTA evenals voor de registratie en controle van de SE/CE. Deze 4 leden zijn de vertegenwoordigers van de 4 VSO locaties; VSO Klein Borculo in Borculo, VSO de Isselborgh in Doetinchem, VSO de Veenlanden in Almelo en VSO Elimschool in Hellendoorn.
Op deze wijze bestaat de examencommissie ook uit een (verplicht) oneven aantal leden.

*De schoolleiding:
In geval van fraude en/of onregelmatigheden binnen het examentraject wordt vanuit de examencommissie een maatregel voorgesteld aan het lid van de schoolleiding / directie van de betreffende VSO locatie. Indien ook dit directielid instemt met de voorgestelde maatregel wordt door de examensecretaris van SOTOG contact opgenomen met de examensecretaris van de "moederschool" SG Marianum.
Dan wordt besproken wat er heeft plaatsgevonden en wat er door SOTOG wordt voorgesteld om te doen. De examensecretaris van SG Marianum hoort het gebeuren aan en geeft aan hoe verder te handelen. Indien de examensecretaris van de moederschool instemt met het voorstel van SOTOG kan het directie lid van de betreffende locatie het formele besluit hierop nemen.

Deze neemt vervolgens het formele besluit hierop.

IV BIJZONDERE INSTRUCTIES EINDEXAMENKANDIDATEN / ONREGELMATIGHEDEN

IV.1
Instructies voor de eindexamenkandidaten
Elke leerling die deelneemt aan het **centraal examen** wordt in kennis gesteld van de "Instructies voor de eindexamenkandidaten" voor de zittingen van het centraal examen. In leerjaar 3 wordt de leerling hierop voorbereid bij en middels de schoolexamens.

Deze instructies hebben o.a. betrekking op:
- het beschikbaar moeten houden tot het eind van het schooljaar voor een mogelijk hernieuwd examen,
- welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden,
- indien van toepassing: het te gebruiken gewaarmerkte papier,
- het mogen worden toegelaten tot het examen tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van de toets (schriftelijk examen en digitaal examen),
- het niet mogen verlaten van de zaal (het lokaal) zonder toestemming van de surveillant, (daaronder het niet mogen vertrekken gedurende het eerste uur en het laatste kwartier van de examenzitting (schriftelijk examen), of het niet mogen vertrekken gedurende de eerste 30 minuten van de examenzitting (digitaal examen))
- de gevolgen van geconstateerd bedrog vóór, tijdens of na een zitting van het centraal examen / landelijk flexibel digitaal examen,
- de gevolgen van het handelen in strijd met de voorschriften,
- wat te doen indien voor de aanvang van de examenzitting zich zeer bijzondere familieomstandigheden alsmede eigen ziekteverschijnselen voordoen
- wat de gang van zaken is indien een kandidaat onwel wordt tijdens een zitting
- het niet buiten het examenlokaal brengen van opgaven en aantekeningen voor het officiële einde van de examenzitting (schriftelijk examen), dan wel het geheel nooit buiten het examenlokaal brengen van welke aantekeningen dan ook (digitaal examen).

V HET BEREKENEN VAN DE EINDCIJFERS VAN HET SCHOOLEXAMEN / CENTRAAL EXAMEN / EINDCIJFER

V.1
Het schoolexamen.
De examinator stelt het schoolexamencijfer vast. Dit omvat een cijfer voor kennis, inzicht, vaardigheid etc. van een kandidaat voor het vak voor het schoolexamen. Daarbij wordt een schaal gebruikt met cijfers lopend van 1 t/m 10, met de daartussen liggende cijfers in één decimaal (afgerond op één decimaal) indien in het vak tevens een centraal examen wordt afgelegd.
Het eindschoolexamencijfer wordt berekend uit de ontvangen deelschoolexamencijfers.
Het eerste deelschoolexamencijfer (SE1) wordt gegeven op het eind van leerjaar 3. Het wordt gevormd als het voortschrijdende gemiddelde van dat leerjaar (afgerond op één decimaal), waarbij de weging van de afzonderlijke toetsen vermeld staat in het voorliggende PTA.
De overige 2 deelschoolexamencijfers (SE2 en SE3, beiden ook afgerond op één decimaal) komen in leerjaar 4 tot stand.
Voor het SE cijfer geldt: SE = (SE1 + SE2 + SE3) : 3

V.1.1
Kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding.
Voor Kunstvakken incl. CKV en het vak lichamelijke opvoeding vindt een **eindbeoordeling** plaats doormiddel van de woordbeoordeling “onvoldoende”,"voldoende" of “goed" (zie ook II.8.2 en II.8.3).

V.1.2
Het schoolexamen maatschappijleer.
Het vak maatschappijleer (voorheen maatschappijleer1) kent geen centraal examen (zie ook II.9).
Dientengevolge is het eindcijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer (diplomacijfer).
Indien dit eindschoolexamencijfer eindigt op 1 decimaal dan vindt afronding op een geheel cijfer plaats waarbij een decimaal van 4 en minder naar beneden wordt afgerond en een decimaal van 5 en meer naar boven wordt afgerond.
In geval het gemiddelde eindigt op 2 decimalen of meer dan vindt afronding in stappen plaats zodat bijv. 5,45 eerst 5,5 wordt, en vervolgens 5,5 wordt afgerond op 6.
Met nadruk wordt hier gewezen op het feit dat dit een afronding is die **uitsluitend** van toepassing is indien het vak alleen een schoolexamen heeft (en het SE cijfer derhalve het diplomacijfer vormt).

V.1.3
Het combinatiecijfer en de 4 “beroepskeuzevakken”.
Ook de 4 “beroepskeuzevakken” kennen geen centraal examen (zie ook II.10). Het eindcijfer van elk beroepskeuzevak wordt d.m.v. afronding in stappen, als afgerond (geheel) cijfer vermeld zowel op het rapport als op de cijferlijst bij het diploma (dit is het SE cijfer van dat beroepskeuzevak).
Het gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de beroepskeuzevakken vormt het **combinatiecijfer**.
Dit cijfer wordt ook als een afgerond (geheel) cijfer vermeld op de cijferlijst bij het diploma.
Het **combinatiecijfer** wordt dus geheel bepaald door de SE cijfers van de beroepskeuzevakken en bevat géén centraal examen gedeelte.

Indien een leerling na afronding van het 4e beroepskeuzevak een onvoldoende cijfer heeft voor het combinatiecijfer kan de betreffende kandidaat een herkansing / PTA schoolherexamen aanvragen voor één of meerdere beroepskeuzevakken. Dit is ook het geval wanneer één of meerde beroepskeuzevakken met een SE cijfer lager dan het cijfer 4 zijn afgesloten.
Hierbij wordt elk beroepskeuzevak als een apart vak beschouwd en wordt het resultaat van een herkansing / PTA schoolherexamen, ook per beroepskeuzevak afzonderlijk bepaald.

V.2
Het centraal examen.
De cijfers voor het centraal examen komen tot stand conform de regelgeving van het “Uitvoeringsbesluit WVO 2020”.
In het PTA leerjaar 4 zal hier nader op ingegaan worden.

V.2.1
Het Eindcijfer
Voor **alle leerwegen** geldt dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen (m.u.v. de vakken die alleen een schoolexamen kennen).
In formule: Eindcijfer = (1 x SE + 1 x CE) : 2

Gemiddelde CE cijfer
Voor het centraal examen (het CSPE examen én het flexibel digitaal examen) moet gemiddeld een voldoende gehaald worden. Een leerling is dan ook gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan 5,50.

Het cijfer voor Nederlands
Voor Nederlands moet (volgens de "kernvakkenregeling voor het VMBO") reeds vanaf het examen 2014 minimaal als eindcijfer (diplomacijfer) een 5 gehaald worden.

De rekentoets
De verplichte rekentoets op niveau 2F is afgeschaft voor alle leerlingen die vanaf 2020 examen doen.
Voor de leerlingen die géén wiskunde in het pakket hebben geldt i.p.v. de verplichte (centrale) rekentoets een apart PTA programma.
Voor de locatie VSO-I is dit niet van toepassing omdat alle leerlingen in het profiel E&O wiskunde in hun pakket hebben.

VI. INDELING LEERJAAR 3, regio midden: Borculo en Doetinchem 2026-2027

VI Leerjaar 3 is voor alle vakken m.u.v. de beroepsgerichte vakken in 3 deelperiodes onderverdeeld.
Deze 3 deelperiodes vormen samen het cijfer van de derde klas. Dit cijfer is het deelschoolexamencijfer **SE1** (schooljaar 2026-2027)
Een uitzondering hierop vormen de beroepsgerichte vakken van de profielen VMBO.

Deelperiode **P1: begint week 36** op **31-08-2026** en **eindigt week 47** op **27-11-2026**
Inleveren cijfers: woensdag 25 nov 2026 (week 48); herkansingen week 49; inleveren def cijfers alle vakken klas 3 maandag 07 dec 2026 (week 50); rapport week 50.

Deelperiode **P2**: **begint week 49** op **30-11-2026** en **eindigt in week 10** op **12-03-2027.**
Inleveren cijfers: woensdag 10 mrt 2027; herkansingen week 11; inleveren def cijfers alle vakken klas 3 maandag 22 maart 2027 (week 12); rapport week 12.

Deelperiode **P3**: **begint in week 11** op **15-03-2027,** en **eindigt in week 24** op **18-06-2027**
Inleveren cijfers (evenals inleveren **basisversie** van de handelingsopdrachten / praktische opdrachten): woensdag 30 juni 2027; herkansingen week 25; inleveren def cijfers alle vakken klas 3 woensdag 30 juni 2027 (week 26); rapport op de laatste schooldag van klas 3.

Na iedere deelperiode volgt een cijferrapportage.
Op deze rapporten van leerjaar 3 staat het voortschrijdende gemiddelde, d.w.z. het gemiddelde van alle cijfers uit leerjaar 3 die tot dan toe gehaald zijn. Bij de berekening van dat gemiddelde krijgen de cijfers van de toetsen etc. een weging zoals die wordt aangegeven in het PTA. Op het eind van leerjaar 3 vormt dit voortschrijdende gemiddelde uiteindelijk het 1e deelschoolexamencijfer (SE1). Dit is een afgerond cijfer op 1 decimaal (dus 5,47 wordt 5,5).

In het examendossier van de leerling staan de resultaten vermeld van alle afzonderlijke toetsen verspreid over de 3 periodes in leerjaar 3. Ook eventuele resultaten van de vakken die niet gaan behoren tot het eindexamen worden vermeld.

Ook voor het profielvak geldt dat het rapportcijfer voor de 4 modules van het profielvak een voortschrijdend gemiddeld cijfer is. Het eindcijfer van de 4 modules van het profielvak vormt het SE cijfer van het profielvak. Dit is een afgerond cijfer op 1 decimaal.
In leerjaar 4 volgt daarnaast het CSPE examen met het CSPE cijfer voor het profielvak. Het diplomacijfer voor het profielvak is dan het gemiddelde cijfer van het SE cijfer en het CSPE cijfer.

Het **diplomacijfer** wordt bepaald uit een **afgekapt** cijfer op 1 decimaal (dus 5,47 is gemiddeld 5,5 op de cijferlijst, maar wordt voor de bepaling van het diplomacijfer afgekapt. 5,47 wordt dan 5,4, en het diplomacijfer wordt 5).
In 2020, 2021 en 2022 is er vanwege de Corona pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen. Het behaalde SE cijfer gold daarmee als diplomacijfer. (zie ok II.5)

Voor de 4 **beroepskeuzevakken** wordt voor elk beroepskeuzevak een apart SE cijfer bepaald. Dit wordt vermeld op het rapport. Het SE cijfer van een vak is altijd een afgerond (heel) cijfer.
Uiteindelijk vormt weer het afgeronde gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de beroepskeuzevakken, een eindcijfer / diplomacijfer. Dit is het "combinatiecijfer". Een diplomacijfer is ook altijd een heel cijfer.
Het combinatiecijfer telt mee in de slaag/zak regeling op dezelfde wijze als ook het cijfer voor maatschappijleer meetelt (dus met alleen het SE cijfer als diploma cijfer). (zie ook V.1.3)

VII AFMELDING WEGENS ZIEKTE E.D.

VII Afmelding wegens ziekte bij een schoolexamen / centraal examen
Wanneer een leerling wegens ziekte of andere vormen van overmacht verhinderd is een schoolexamen/centraal examen mee te maken, moet dit tijdig van tevoren door de ouders/verzorgers medegedeeld worden.
Tijdig houdt in: uiterlijk 's morgens op de betrokken dag, vóór de aanvang van de toets. De melding dient telefonisch in een persoonlijk gesprek met de (adj.) directeur of leerlingencoördinator VMBO te geschieden.
Indien deze personen niet bereikbaar zijn dan dient dit bij de ziektemelding nadrukkelijk te worden vermeld.
Vanzelfsprekend moet tijdens het gesprek uitdrukkelijk mededeling gedaan worden dat het om een ziektemelding gaat waarbij de leerling op die dag een schoolexamen heeft.
Een eenvoudige telefonische of schriftelijke melding bij de telefonist(e) is (dus) niet voldoende.
Ingeval van reglementaire absentie bij een schoolexamen ontvangt de vakdocent hiervan bericht (middels het absentieformulier) en draagt de vakdocent er zorg voor dat de toets etc. alsnog gemaakt wordt. De vakdocent maakt hiervoor de nodige afspraken.
Indien een toets niet gemaakt is voor het einde van de betreffende periode wordt de toets in de herkansingsperiode gemaakt. Het recht op een herkansing voor de betreffende toets vervalt dan.

VIII HERKANSINGSREGELINGEN

VIII.1
Schoolexamens.

VIII.1.1
Schoolexamens: herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens, leerjaar 3, 2026-2027.
Iedere leerling heeft in leerjaar 3, 2026-2027, recht op een herkansing als hij (zij):

a. Een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen én die voor herkansing in aanmerking komt (zie PTA) of wanneer de leerling een voldoende heeft behaald maar zijn/haar cijfer wil verbeteren. Dit gaat altijd in overleg met de vakdocent.
   Daarbij geldt verder:
b. Elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per deelperiode 1, 2 en 3 van leerjaar 3 (leerjaar 3 kent 3 deelperiodes). Deze herkansingen vinden plaats op de hiervoor aangegeven data (zie ook VI). In geval van herkansing telt het hoogste van de twee behaalde cijfers.
c. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
   Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. (zie ook VIII.1.2).
d. De einddatum volgens het PTA van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen. (zie ook VI).

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het PTA vermeld.
Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder "onregelmatigheden" en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het

examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het PTA / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de geschillencommissie.
Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan aan de examensecretaris van SG Marianum.
Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een "regulier" behaalde 1,0 en kan indien het PTA het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.
Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de "bijlage absentie"

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.
b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een "normale" onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV).
c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV).

VIII.1.2
Handelingsopdrachten en herkansen.
M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit tijdig/uiterlijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn.
Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in dit PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen (zie ook II.5.1.3 en VIII.1.1).

VIII.1.3
Vakken zonder centraal examen en schoolherexamen
De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deelexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak maatschappijleer (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen)

en voor de beroepskeuzevakken (de vakken die het “combinatiecijfer” vormen), indien de kandidaat voor dit vak een eindcijfer heeft behaald lager dan een 6 of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is behaald. Het schoolherexamen omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.
Voor de vakken kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie onder II.8).

Indien, net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie, in 2027 vanwege een pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook II.5).
In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

VIII.1.4
Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen.
Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.
Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de secretaris van de examencommissie uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.
In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.
De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

VIII.2
Herkansen van het centraal examen.
Voor wat betreft de herkansing van het centraal examen gelden aparte regels die in het PTA leerjaar 4 vermeld zullen worden.

IX OVERNAME CIJFERS

IX.1 Doubleren in leerjaar 3 - schoolexamencijfers
Uitgangspunt op SOTOG, locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem is dat alle resultaten van het deelschoolexamen behaald in het derde leerjaar komen te vervallen als de kandidaat niet wordt bevorderd van leerjaar 3 naar leerjaar 4.

Alleen in uitzonderingsgevallen kan op VSO de Isselborgh van dit uitgangspunt afgeweken worden volgens onderstaande wijze:

De resultaten van een vak behaald in een volledig afgelegde deelperiode van het deelschoolexamen in het derde leerjaar (het deelschoolexamen voor het derde leerjaar is verdeeld in 3 deelperiodes) kunnen blijven staan als de kandidaat niet wordt bevorderd van leerjaar 3 naar leerjaar 4. Deze regeling geldt tevens voor de resultaten behaald voor (een van) de profiel/keuzemodules van het profielvak indien de betreffende profiel/keuzemodule volledig is afgerond.
Dit betekent in concreto dat een kandidaat kan doubleren in leerjaar drie en het volgende schooljaar weer verder kan werken aan zijn vakken. In dat geval blijven per vak de cijfers staan die zijn behaald in een volledig afgelegde deelperiode (deelperiode P1, deelperiode P1 en P2 of deelperiode P1 en P2 en P3) van het derde leerjaar en vervallen de cijfers van een deelperiode van een vak die behaald zijn in een voor dat vak niet volledig afgelegde deelperiode.

Indien voor een vak een deelperiode onvoldoende afgesloten is kan **niet** besloten worden alléén voor dat vak de gehele deelperiode over te doen**. Het is niet mogelijk voor een vak onderdelen uit een afgeronde deelperiode alsnog opnieuw af te leggen** (m.u.v. toepassing van de normale herkansingsregels VIII.1.1)
In theorie is het mogelijk dat een op deze wijze gedoubleerde leerling in de loop van het jaar leerjaar 3 volledig zal afronden (het 1e deelschoolexamencijfer wordt dan verkregen). In dat geval kan daarna na toestemming van de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO, gestart worden met de onderdelen van de vakken genoemd in het PTA voor het 2e deelschoolexamencijfer van leerjaar 4.

In gewone woorden: na toestemming kan de leerling dan alvast starten met de vakken uit leerjaar 4.

De beslissing tot “doubleren met behoud van resultaten van reeds afgelegde deelperiodes” wordt genomen door de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO in samenspraak met een deskundige (orthopedagoog / psycholoog).
(zie ook bijlage XII)

IX.2 Niet slagen in leerjaar 4 - schoolexamencijfers
Uitgangspunt op SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem is dat **alle** resultaten van de deelschoolexamens behaald in het vierde leerjaar komen te vervallen als de kandidaat niet slaagt voor het examen.

IX.3 Niet slagen in leerjaar 4 - deelcertificaat
Indien een leerling wel deelneemt aan het centrale eindexamen maar niet slaagt krijgt hij in alle gevallen na afloop van het examen een cijferoverzicht van de behaalde resultaten (een cijferlijst).
Alleen indien de leerling na dit examen de school (SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem) verlaat krijgt hij/zij ook een deelcertificaat waarop alle vakken vermeld staan die voldoende zijn afgesloten.

Indien de leerling het vierde leerjaar over gaat doen dient hij (voor zover er géén sprake was van een gespreid examen, zie IX.4) opnieuw in álle vakken een eindexamen af te leggen om een diploma te kunnen verkrijgen.

IX.4 Gespreid examen in leerjaar 4
Indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat een leerling niet in staat is om het gehele centrale eindexamen voor alle vakken in één keer af te leggen kan een gespreid examen afgelegd worden. Hierbij legt een kandidaat alleen in een van tevoren bepaald beperkt aantal vakken eindexamen af. De overige resterende vakken van het pakket kunnen dan een jaar later afgelegd worden. Op deze wijze kan dan alsnog een volledig diploma verkregen worden.
De beslissing om een gespreid examen aan te vragen dient te worden genomen door de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO in samenspraak met de leerling, de ouders/verzorgers, een deskundige (orthopedagoog) en de secretaris van de eindexamencommissie (dhr. W. Koolenbrander van S.G. Marianum).

Ook indien een kandidaat een gespreid examen doet geldt dat de resultaten van de deelschoolexamens van een vak behaald in het vierde leerjaar, komen te vervallen als de kandidaat niet slaagt voor het betreffende deelexamen.

IX.5 Instroom in de loop van leerjaar 3
Voor de leerling die tot leerjaar 3 wordt toegelaten nadat in dat leerjaar reeds toetsen zijn gehouden, geldt de hoofdregel dat hij/zij in principe vanaf het moment van instromen mee moet doen met de normale tentamens van leerjaar 3, en dat al datgene dat gemist is (alle tentamens), moet(en) worden ingehaald.

Indien er verifieerbare (!) PTA resultaten zijn behaald op de eerdere VO school kan bezien worden of / welke cijfers/onderdelen overgenomen kunnen worden en welke onderdelen alsnog getoetst dienen te worden en/of welke vervangende toetsen of opdrachten gemaakt c.q. ingeleverd moeten worden.
In dat geval stelt de (adjunct) directeur hiertoe een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat (zie ook IX.7).

Indien er een afwijking plaats vindt van bovenstaande instroomregeling dient dit geborgd te zijn middels een gepersonaliseerd PTA.

IX.6
Instroom in de loop van leerjaar 4
Binnen 02QN-03 is instroom in leerjaar 4 alleen mogelijk in uitzonderingsgevallen, alleen vanaf het begin van het schooljaar, en alleen voor die leerlingen die al beschikken over voldoende voorkennis (de kennis van leerjaar 3).
Voor het verkrijgen van het 1e deelschoolexamencijfer (SE1) stelt de (adjunct) directeur een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat.
Hierbij geldt in beginsel de instroomregeling van leerjaar 3 (zie ook IX.5 en IX.7).

Indien er een afwijking plaats vindt van bovenstaande instroomregeling dient dit geborgd te zijn middels een gepersonaliseerd PTA.

IX.7
Instroomregeling en regeling wisseling van niveau BB – KB 02QN-03

Nieuwe leerling - instroom in Klas 3 BB-KB
Klas 3 omvat één hoofdperiode (SE1). Deze hoofdperiode is onderverdeeld in 3 deelperiodes (P1, P2 en P3).

Instroom / inhaaltentamens klas 3:
Indien er verifieerbare PTA resultaten zijn behaald op de eerdere VO school kan bezien worden of / welke cijfers/onderdelen overgenomen kunnen worden en welke onderdelen alsnog getoetst dienen te worden en/of welke vervangende toetsen of opdrachten gemaakt c.q. ingeleverd moeten worden.
Hiertoe stelt de (adjunct) directeur een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat (zie ook IX.3).

Indien er géén verifieerbare PTA resultaten zijn behaald geldt dat de leerling die in de loop van een periode in de klas komt, alle tentamens (zoals vermeld in het PTA) die de leerling gemist heeft uit die deelperiode, evenals alle tentamens uit de reeds verstreken deelperiode(s), alsnog moet maken.

Bovenstaande geldt óók voor elk blok van een beroepsgerichte vak (een module van het profielvak en indien van toepassing het beroepsgerichte keuzevak). Naast theoretische kennis moeten hier ook praktische vaardigheden getoetst worden. Dit kan eventueel door een of enkele vaardigheden te toetsen die dan exemplarisch zijn voor de praktische vaardigheden van de betreffende module.

Nieuwe leerling instroom in Klas 4 BB-KB
Klas 4 bestaat uit 2 hoofdperiodes SE2 en SE3. SE2 is de periode vanaf de zomervakantie tot kerst. SE3 is de periode vanaf kerst tot de start van de examens.

Voor “nieuwe” leerlingen geldt, evenals voor de reguliere leerlingen, dat in leerjaar 4 alle tentamens, zoals beschreven in het PTA, afgelegd moeten worden.
Om voor een “nieuwe” leerling die start in leerjaar 4 alsnog ook een SE1 cijfer te kunnen bepalen, geldt de hierboven beschreven instroomregeling van leerjaar 3.

Regeling niveau wisseling BB - KB binnen 02QN-03
Indien een leerling wisselt van BB naar KB niveau of van KB niveau naar BB niveau geldt dat er nieuwe PTA cijfers bepaald moeten worden.
Binnen 02QN-03 geldt dat een wisseling van niveau alleen plaats kan vinden binnen de SE1 periode (uiterlijk op het eind van klas 3).
In concreto betekent dit er alleen gewisseld kan worden op het eind van een van de drie deelperiodes in klas 3. Deze deelperiodes zijn: deelperiode P1 (afhankelijk van de vakantieregio ongeveer midden november), deelperiode P2 (afhankelijk van de vakantieregio ongeveer eind februari), deelperiode P3 (het eind van het schooljaar).

Voor het bepalen van de nieuwe BB of KB cijfers geldt:
Wisseling van BB naar KB of van KB naar BB cijfers:

Per vak: werkwijze
Indien de tentamens overeenkomen (m.b.t. stofinhoud / de exameneenheden) is het mogelijk om per tentamen / PTA nr. de normering toe te passen van het nieuwe niveau en per tentamen / PTA nr. het nieuwe PTA cijfer te bepalen.
Indien er nog ontbrekende onderdelen zijn die bij het oude niveau nog niet getoetst zijn, moeten die ontbrekende onderdelen alsnog getoetst worden. Dit kan o.a. voorkomen bij een wisseling van BB naar KB niveau, waarbij bij de BB tentamens niet alle KB stof / exameneenheden uit leerjaar 3, was omvat.
Indien er onderdelen zijn die bij het oude niveau wel getoetst zijn, maar die niet getoetst mogen worden bij het nieuwe niveau, moeten deze onderdelen uit het bestaande tentamen verwijderd worden opdat een cijfer volgens het nieuwe niveau bepaald kan worden. Dit kan o.a. voorkomen bij een wisseling van KB naar BB niveau, waarbij de KB tentamens extra stof / exameneenheden uit leerjaar 3, omvat.

Indien voor een vak de stof gelijk is en ook de N-termen voor BB en KB overeenkomen, kunnen de bestaande cijfers overgenomen worden (dit kan o.a. het geval zijn bij KV-CKV en LO).

Gedurende leerjaar 4 kan in beginsel geen wisseling van niveau meer plaats vinden.
Indien een leerling alsnog van niveau wisselt, volgt een bepaling van de nieuwe SE1 cijfers volgens bovenstaande werkwijze en moeten alle tentamens conform het PTA van leerjaar 4 alsnog integraal afgelegd worden.

X INZAGERECHT / MEDEDELING CIJFERS

X.1
Centraal examen
Het werk van het centraal examen en de lijsten waarop de eindcijfers van het schoolexamen staan, alsmede de uitslag van het examen worden op school bewaard tot en met 6 maanden na de examenuitslag.
De betreffende lijsten alsmede het gemaakte CE. - werk/uitdraai van de behaalde scores van het landelijk digitaal flexibel examen, kunnen op verzoek worden ingezien door de betreffende leerlingen, de ouder/verzorger of de door hier genoemde personen gemachtigde. Een verzoek tot inzage dient binnen de genoemde termijn van 6 maanden schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de eindexamencommissie. Inzage vindt plaats op een door de school dan bepaald tijdstip en plaats, in het bijzijn van een docent(e).

X.2
Schoolexamen
Het werk van het schoolexamen wordt minimaal tot en met 7 dagen na het uitreiken van het eindrapport van het jaar van afname bewaard. Indien er binnen deze periode geen reactie is gekomen van de leerling en/of ouders/verzorgers op de toegekende cijfers worden de behaalde cijfers/beoordelingen voor juist geaccepteerd (zie ook hieronder) en wordt daarna in principe het gemaakte werk vernietigd (behoudens de werkstukken/verslagen etc. waar afspraken over gemaakt zijn tussen examinator en leerlingen en die door de leerlingen na afloop van het jaar van afname waarin ze beoordeeld zijn, opgehaald kunnen worden).

Het cijfer van iedere toets wordt zo spoedig mogelijk aan de leerling bekend gemaakt. De kandidaat noteert de behaalde cijfers.
Schriftelijke rapportage aan de leerling en hun ouders betreffende de beoordeling van het schoolexamen geschiedt middels de rapporten op het eind van iedere deelperiode.
Het gemaakte werk kan op verzoek van de betreffende leerling, de ouder/verzorger of de door hier genoemde personen gemachtigde, worden ingezien. Een verzoek tot inzage dient binnen 5 dagen nadat het cijfer bekend is gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij de schooldirectie.

Na de uitreiking van het rapport aan de leerling wordt ook een duplicaat van het rapport opgestuurd aan de ouders en/of verzorgers. Indien binnen 5 dagen geen reactie komt van de leerling en/of de ouders/verzorgers worden de cijfers (beoordelingen) voor juist (akkoord) geaccepteerd en vastgelegd en kan geen wijziging meer worden aangebracht.

In klas 4 zal voor de aanvang van het centraal examen de leerling een overzicht ontvangen van de cijfers die hij behaald heeft voor het schoolexamen en de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

Indien getwijfeld wordt aan de juistheid van een cijfer voor een deel van het schoolexamen (en overleg met de examinator ook geen oplossing biedt) kan de leerling binnen 5 dagen na het bekend worden van het cijfer een verzoek tot herziening van het cijfer indienen. Dit verzoek dient mede ondertekend te zijn door zijn ouders en te worden ingediend bij de (adjunct) directeur en dient te worden beoordeeld door de schooldirectie.

Indien getwijfeld wordt aan de juistheid van de berekening van **het eindcijfer** van het schoolexamen kan de leerling binnen 5 dagen na het bekend worden van dit cijfer een verzoek tot herziening van het schoolexamen-eindcijfer indienen. Dit verzoek dient mede ondertekend te zijn door de ouders en te worden ingediend bij de (adjunct) directeur. Het verzoek dient te worden beoordeeld door de schooldirectie.

XI AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN

XI.1
Afwijkende wijze van examineren in geval van een handicap:
De schooldirectie kan toestaan dat een gehandicapte leerling het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. Daarvoor gelden enkele regels:
Tenzij sprake is van een objectief waarneembare handicap geldt:

a. dat er een deskundigenverklaring moet zijn, die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld
b. dat de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
c. dat een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkenen een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigenverklaring.

De inspectie wordt de toegestane afwijkende wijze van examineren bij zowel het schoolexamen als het centraal examen medegedeeld.

XI.2
In geval van het ten hoogste zes jaren in Nederland onderwijs te hebben gevolgd:
Voor een leerling die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, kan voor bepaalde vakken worden afgeweken van de voorschriften, op grond van het uitvoeringsbesluit “UB WVO 2020 art 3.55”.

“Bij Nederlands of enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is. Voor wat betreft het centraal examen kan de aanpassing slechts bestaan uit de verlenging van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal*. Toestemming voor afwijking wordt -na aanvraag- verleend door de schooldirectie. De inspectie wordt de toegestane afwijkende wijze van examineren, bij zowel het schoolexamen als het centraal examen, medegedeeld”.

*Opmerking: met ingang van het examen 2007 geldt dat voor ieder eindexamen een woordenboek Nederlandse taal mag worden gebruikt.

XII OVERGANG VAN LEERJAAR 3 NAAR LEERJAAR 4

XII.1
Overgang van leerjaar 3 naar leerjaar 4:
Op het eind van leerjaar (klas) 3 wordt voor de meeste vakken het eerste deelschoolexamencijfer vastgelegd. De cijfers die de leerling krijgt op het eind van leerjaar 3 (die ontstaan als het voortschrijdende gemiddelde van het gehele leerjaar 3) zijn de eerste deelschoolexamencijfers van het schoolexamen (SE1); de overige twee deelschoolexamencijfers (SE2 en SE3) volgen in leerjaar 4 (zie ook V.1).

Indien, net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie, in 2027 vanwege een pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook II.5 en VIII.1.3).
In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

* Cijfer beroepskeuzevakken / het combinatiecijfer:
Voor de 4 beroepskeuzevakken (voor het profiel Economie en Ondernemen 4 beroepskeuzevakken in leerjaar drie en vier) behorende bij het beroepsgerichte profiel, wordt voor elk beroepskeuzevak een apart cijfer bepaald. Dit cijfer wordt ook vermeld op het rapport. Het afgeronde cijfer (afgerond als geheel cijfer) is het SE cijfer van dit beroepskeuzevak.
Uiteindelijk vormt het gemiddelde cijfer van de 4 (afgeronde) SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken het eindcijfer / diplomacijfer van de “beroepskeuzevakken” behorende bij het profiel. Dit is het “combinatiecijfer”. Dit combinatiecijfer wordt als diplomacijfer wederom ook afgerond als een geheel cijfer.
Voor deze “beroepskeuzevakken” wordt (dus) géén centraal examen afgenomen.
Het SE cijfer vormt dan ook tevens het eindcijfer (diplomacijfer).

Indien een leerling na afronding van het 4e beroepskeuzevak een onvoldoende cijfer heeft voor het combinatiecijfer kan de betreffende kandidaat een herkansing / PTA schoolherexamen aanvragen voor één of meerdere beroepskeuzevakken. Dit is ook het geval wanneer één of meerde beroepskeuzevakken met een SE cijfer lager dan het cijfer 4 zijn afgesloten.
Hierbij wordt elk beroepskeuzevak als een apart vak beschouwd en wordt het resultaat van een herkansing / schoolherexamen, ook per beroepskeuzevak afzonderlijk bepaald. (zie ook V.1.3)

Aan het einde van leerjaar 3 krijgt de leerling een advies, gebaseerd op de volgende twee uitgangspunten:
1.de slaagkans in leerjaar 4
2. het naar behoren gepresteerd hebben voor de vakken die in klas 4 niet meer gevolgd worden of niet meetellen voor het slagen of zakken.

Dit **advies** zal als volgt luiden:
a. zonder meer doorgaan;
of
b. achterstand inhalen om alsnog verantwoord door te kunnen gaan
of
c. leerjaar 3 over doen (zie ook IX.1)

Advies b + c wordt met de leerling/ouders/verzorgers besproken. Bij iedere rapportage zal -indien op dat moment het ernaar uitziet dat advies b of c van toepassing is- dit aangegeven worden.

XIII VERDERE BIJZONDERHEDEN

XIII.1 Speciale aandacht wordt in de examenjaren gevraagd voor de data die genoemd staan voor het inleveren van boekenlijsten, werkstukken/verslagen etc. Noteer deze in de agenda zodat ze niet vergeten kunnen worden.

XIII.2 Wanneer een kandidaat in leerjaar 4 in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste samen een examen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken wel op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat aangegeven heeft dit niet te willen.

XIII.3 Waar tijdens de leerjaren sprake is van (mede) ondertekening door de ouders/verzorgers geldt dit voor leerlingen, die de leeftijd van 16 jaar nog niet hebben bereikt.

XIII.4 Voor examenkandidaten die deelnemen aan de examens van SOTOG maar die afkomstig zijn van een andere school, kunnen afwijkende data gelden voor wat betreft de opname van cijfers van gemaakte schoolexamenonderdelen en het uitreiken van cijferlijsten.

XIII.5 Bij de schoolexamens kunnen opdrachten gegeven worden waarbij gebruik wordt gemaakt van de computer. Bij de beroepsgerichte programma's wordt ook gewerkt met de computer.
In leerjaar 4 wordt aangegeven bij welke centrale examens ICT-toepassingen gebruikt worden.

XIV COMMISSIE VAN BEROEP.

Het adres van de Commissie van Beroep luidt:
Commissie van Beroep,
Stichting Carmel College,
Postbus 864
7550 AW Hengelo (O).

Nadere informatie -o.a. de namen van de commissieleden- is o.a. bij de schooldirectie van VSO de Isselborgh te verkrijgen.

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Nederlands (methode VMBO-B “Talent MAX”)
Leerjaar : 3

volgnr		inhoud/stofomschrijving	SE-CE	ex. eenh	toets vorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
01	± wk 40	Toets blok 1	SE(v)+CE	NE/K 1,2,3,6,7	SO	N	45 min	J	1	
02	± wk 44	Verwerkingsopdracht fictie 1	SE(v)	NE/K 5,7,8	BV/PO	N		N	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
03	± wk 50	Spreekvaardigheid	SE(v)	NE/K 5	MO/PO	N		N	1	
04	± wk 51	Zakelijke brief / zakelijke e-mail	SE+CE	NE/K 7	SO/PO	N	45 min	N	1	
05	± wk 05	Toets blok 2+3	SE(v)+CE	NE/K 1,2,3,6,7	SO	N	45 min	J	1	
06	± wk 07	Kijk- en luistertoets	SE+CE	NE/K 4	SO	N	45 min	N	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
07	± wk 14	Verwerkingsopdracht fictie 2	SE(v)	NE/K 5,7,8	BV/PO	N		N	1	
08	± wk 23	Toets blok 4+5	SE(v)+CE	NE/K 1,2,3,6,7	SO	N	45 min	J	1	

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring; BV = boek/film-verwerkingsopdracht; PO = praktische opdracht; MO = mondelinge overhoring;

Volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden →
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/examenprogramma_nederlands_vmbo_2014.pdf
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-04/syllabus-nederlands-vmbo-2028-versie-2.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Engels methode VMBO-B “All Right MAX”
Leerjaar : 3

volgnr		inhoud/stofomschrijving	SE-CE	ex. eenh	toetsvorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
01		Leesdossier 1 (+ verwerkingsopdracht)	SE	MVT/K 4	BV	N		N	1	
02	± wk 44	Methodetoets 1: All Right (U1+U2)	SE(v)	MVT/K 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
03	± wk 04	Schrijfvaardigheidstoets 1	SE(v)	MVT/K 7	SO/PO	N		N	1	
04		Methodetoets 2: All Right (U3+U4)	SE(v)	MVT/K 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
05		Kijk - luistervaardigheid (kijk- en luistertoets of film + toets)	SE	MVT/K 5	SO	N	40 min	N	1	
06	± wk 21	Methodetoets 3: All Right (U5+U6)	SE(v)	MVT/K 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	
07		Vocabulairetoets All Right Max U1 tm U6	SE	MVT/K 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring; BV = boek/film-verwerkingsopdracht; PO = praktische opdracht; MO = mondelinge overhoring;

Volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden →
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/Examenprogramma_Engelse_taal_vanaf_CE_2017_def.pdf
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-04/syllabus-moderne-vreemde-talen-vmbo-2028-versie-2.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Wiskunde
Methode : Moderne Wiskunde 13e editie Flex VMBO Basis leerwerkboek 3A + 3B + 3C
Leerjaar : 3

volgnr.	Periode	Inhoud/stofomschrijving	SE-CE	Ex. Eenh.	Toetsvorm	Centr j/n.	Tijd	Herk.	weging	Cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
01	± wk 39	Grafieken (H1)	SE+CE	WI/K/ 2,3,4.4	SO	N	45 min	J	1	
02	± wk 45	Plaatsbepalen (H2) + Kijken en redeneren (H5)	SE+CE	WI/K/ 2,3,4.4,6.8 WI/K/ 2,3,5	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
03	± wk 51	Statistiek (H3) + Schattend rekenen (H11)	SE(v)+CE	WI/K/ 2,3,7,8 WI/K/ 2,3,5	SO	N	45 min	J	1	
04	± wk 07	Tijd en grote getallen (H4) + Verhoudingen en procenten (H6)	SE+CE	WI/K/ 2,3,5 WI/K/ 2,3,5	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
05	± wk 14	Omtrek en oppervlakte (H7) + Inhoud (H9)	SE+CE	WI/K/ 2,3,4.4,5,6.8 WI/K/ 2,3,4.4,5,6.8	SO	N	45 min	J	1	
06	± wk 23	Werken met formules (H8) + Formules en Grafieken (H10)	SE+CE	WI/K/ 2,3,4.4 WI/K/ 2,3,4.4,5	SO	N	45 min	J	1	

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring. Gedurende het schooljaar wordt aandacht besteed aan IT. Dit wordt niet apart getoetst.
Cijferbepaling met formule: cijfer = {(score : totaal) x 9} + 1

Volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden →
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/wiskunde.pdf
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-04/syllabus-wiskunde-vmbo-2028-versie-2.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Economie
Methode : Pincode 3 VMBO-Basis leerwerkboek 7e editie
Leerjaar : 3

volgnr.	Periode	Inhoud/stofomschrijving	SE-CE	Ex. Eenh.	toets vorm	Centr	Tijd	Herk.	Weging	Cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
01	± wk 40	Kun jij kopen wat je wilt? (H1)	SE(v)+CE	EC/K/ 2,3,4A,4B	SO	N	45 min	J	1	
02	± wk 47	Wat voor consument ben jij? (H2) + De bank en jouw geld? (H3)	SE(v)+CE	EC/K/ 2,3,4B EC/K/ 2,3,4A	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
03	± wk 50	Is er werk voor jou? (H4)	SE+CE	EC/K/ 2,3,5A	SO	N	45 min	J	1	
04	± wk 05	Produceren maar? (H5)	SE(v)+CE	EC/K/ 1,2,3,5A,5B,8	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
05	± wk 12	Wie heeft het voor het zeggen? (H6)	SE(v)	EC/K/ 2,3,6	SO	N	45 min	J	1	
06	± wk 21	Herhalingstoets (H1 t/m H6)	SE+CE	EC/K/ 1 t/m K6 + K8	SO	N	45 min	J	3	
07	mei / juni	Oriëntatie leren / werken - (fictief) bedrijfsbezoek incl schriftelijke verwerking	SE	EC/K/ 1,2,3	HO	N		N	1	

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SO = schriftelijke overhoring; HO = handelingsopdracht
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen

Volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden →
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/economie.pdf
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-04/syllabus-economie-vmbo-2028-versie-2.pdf

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Profielvak EO – methode: Edu4all 3e editie – lesbrieven + praktijkopdrachten
Leerjaar : 3

Cijfer profielvak
Voor de beroepsgerichte vakken geldt dat het rapportcijfer voor elk van de 4 profielmodules (de 4 onderdelen van het profielvak) een voortschrijdend gemiddeld cijfer is. Het eindcijfer van de 4 profielmodules uit leerjaar 3 en 4 vormt het SE cijfer (op 1 decimaal) van het profielvak. In leerjaar 4 volgt daarnaast het CSPE cijfer (ook op 1 decimaal) voor het profielvak. Het diplomacijfer (afgerond geheel cijfer) voor het profielvak is dan het gemiddelde cijfer van het SE en het CSPE cijfer.
Dus SE cijfer profielvak = (M1 + M2 + M3 + M4) **:** 4
Eindcijfer (diplomacijfer) profielvak = (SE cijfer profielvak + CSPE) **:** 2

Cijfer beroepskeuzevakken / combinatiecijfer
Voor de 4 beroepskeuzevakken (vier beroepskeuzevakken in leerjaar 3 en 4) behorende bij het beroepsgerichte profiel wordt voor elk beroepskeuzevak een apart SE cijfer (afgerond geheel cijfer) bepaald. Dit wordt ook vermeld op het rapport. Uiteindelijk vormt het gemiddelde cijfer van de SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken het eindcijfer / diplomacijfer van de beroepskeuzevakken behorende bij het profiel. Dit cijfer wordt als vermeld als het “combinatiecijfer” cBBKB. Dit is ook een afgerond geheel cijfer.
Voor de beroepskeuzevakken wordt dus géén centraal examen afgenomen. Het SE cijfer vormt tevens het eindcijfer (diplomacijfer).
Eindcijfer (diplomacijfer) keuzevakken → eindcijfer keuze = SE cijfer = (K1 + K2 + K3 + K4) **:** 4

Cijferopbouw van een profielmodule / beroepskeuzevak
Elke module / beroepskeuzevak bestaat uit theoretische en praktische opdrachten.
De theoretische opdrachten worden getoetst middels één overkoepelende theorietoets per module.
De praktische vaardigheden worden getoetst middels één sessie. Tijdens deze sessie worden vragen gesteld over de uitvoering van de praktische opdrachten / handelingen van de betreffende module. Een belangrijk onderdeel hiervan is het reflectiegesprek waarin de leerling aangeeft hoe de praktische handelingen zijn verlopen, wat zijn rol was, wat er goed ging en wat er minder goed ging, en wat er een volgende keer gedaan kan worden om dingen te verbeteren.
Tevens wordt minimaal één praktische handeling tijdens deze individuele sessie getoetst. Deze praktische handeling staat dan als representant voor de praktische handelingen die horen bij de betreffende module / beroepskeuzevak.

LOB
Het onderdeel LOB opdrachten wordt niet beoordeeld met een cijfer maar met V (voldoende / voldaan). Dit houdt in dat de betreffende leerling op zijn / haar niveau naar behoren heeft gewerkt aan het onderdeel LOB. Indien dit niet het geval is dient de betreffende leerling alsnog deze inspanning te leveren c.q. een aanvullende opdracht(en) te doen zodat de beoordeling V kan worden toegekend.
Uiteindelijk wordt op het eind van leerjaar 4 als afsluiting van LOB de beoordeling V toegekend indien de leerling voor LOB de minimaal vereiste standaard inspanning heeft geleverd en het loopbaandossier is afgerond.

	Profielvak - Profielmodule Service & Sales (M2 blok 2; invullen in deelperiode **P1**)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving profielmodule M2 “Service & Sales” Edu4All 3e ed. - 5 theoretische lesbrieven + praktijkopdrachten LOB methode: eigen methode sotog	SE-CE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	profielmodule M2 “Service & Sales” gehele profielmodule → theorietoets *mogelijke onderwerpen* * service voor, tijdens en na de verkoop uitvoeren * communicatieve en sociale vaardigheden toepassen * klanten benaderen * klantenadvies geven op basis van artikelkennis * een verkoopgesprek voeren * decoratief inpakken * artikelen afrekenen * kassa opmaken * omgaan met verschillende afreken- en betalingsvormen * een productpresentatie maken * een verkoopkanaal realiseren * klanten werven en behouden * wet- en regelgeving toepassen	SE+CE	P/EO/2.1/1-2 P/EO/2.2/1-2-3-4 P/EO/2.3/1-2-3 P/EO/2.4/1-2-3-4	SO	N	60 min	J	1	1 decim
02	profielmodule M2 “Service & Sales”– gehele profielmodule → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE+CE	P/EO/2.1/1-2 P/EO/2.2/1-2-3-4 P/EO/2.3/1-2-3 P/EO/2.4/1-2-3-4	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Leren kiezen - Taak 1 (kennis maken met leren kiezen) - Taak 2 (leerdoelen) - Taak 3 (taken plannen) Decaan - Portfoliogesprek	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

P/EO/2.1 = Service verlenen
P/EO/2.2 = Verkoopwerkzaamheden uitvoeren
P/EO/2.3 = Afrekenhandelingen verrichten
P/EO/2.4 = Online verkopen van goederen en diensten

	Beroepskeuzevak - Webshop (K6 invullen in periode P1)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K6 “Webshop” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Webshop” LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K6 “Webshop” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/6.1/1-2-3-4-5-6-7 K/EO/6.2/1-2-3-4-5-6-7-8	SO	N	60 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K6 “Webshop” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/6.1/1-2-3-4-5-6-7 K/EO/6.2/1-2-3-4-5-6-7-8	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Leren kiezen - Taak 4 (Dit ben ik) - Taak 5 (Dit wil ik) Taak 6 (vragenlijst spiegelbeelden LDC)	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevakken “Webshop”

K/EO/6 Webshop
taak: * een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie; en * via internet en sociale media goederen of diensten verkopen

deeltaken:
K/EO/6.1 = een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie
K/EO/6.2 = via internet en sociale media goederen of diensten verkopen (eventueel in een gesimuleerde omgeving)

	Profielvak - Profielmodule Office & Support (M4 invullen in deelperiode **P2**)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving profielmodule M4 “Office & Support” Edu4All 3e ed. - 5 theoretische lesbrieven + praktijkopdrachten LOB methode: eigen methode sotog	SE-CE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
04	profielmodule M4 “Office & Support” gehele profielmodule → theorietoets *mogelijke onderwerpen* ** documenten sorteren en archiveren in de bedrijfsstructuur* ** gegevens beheren* ** inkoop- en verkoopadministratieve werkzaamheden uitvoeren* ** financiële gegevens verwerken* ** agenda beheren*	SE+CE	P/EO/4.1/1-2-3-4-5 P/EO/4.2/1-2-3 P/EO/4.3/1-2-3	SO	N	60 min	J	1	1 decim
05	profielmodule M4 “Office & Support” – gehele profielmodule → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE+CE	P/EO/4.1/1-2-3-4-5 P/EO/4.2/1-2-3 P/EO/4.3/1-2-3	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
06	LOB Leren Kiezen - Taak 7 (Leren kiezen) - Taak 8 (terugkijken en verder kijken) LOB Opleidingsdomein kiezen - Taak 1 (kennismaken met een opleidingsdomein kiezen) - Taak 2 (leerdoelen) - Taak 3 (taken plannen) Decaan Vervolg portfoliogesprek	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

P/EO/4.1 = Gegevens verwerken
P/EO/4.2 = Klantvriendelijk communiceren
P/EO/4.3 = Ondersteunende werkzaamheden uitvoeren

SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen

Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen van elk beroepskeuzevak (voor de beroepskeuzevakken is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden staat voor alle beroepskeuzevakken vermeld op:
https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen

		Beroepskeuzevak - Officemanagement (K2 invullen in deelperiode P2)							
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Officemanagement” LOB methode: eigen methode sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/2.1/1-2-3-6-7-8-9-10 K/EO/2.2/1-2-3-4	SO	N	60 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/2.1/1-2-3-6-7-8-9-10 K/EO/2.2/1-2-3-4	MO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Opleidingsdomein Kiezen - Taak 4 (wat kan ik en wat wil ik?) - Taak 5 (opleidingsdomeinen) - Taak 6 (vragenlijst FIV LDC) - Taak 7 (een opleidingsdomein kiezen) - Taak 8 (terugkijken en verder kijken) - Portfolio aftekenen Gesprek decaan: Vervolg portfoliogesprek / loopbaanoriëntatie gesprek	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	max 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevakken “Officemanagement”

K/EO/2 Officemanagement
taak: Back- en frontofficewerkzaamheden in een meer complexe context uitvoeren

deeltaken:
K/EO/2.1 = complexe backoffice werkzaamheden uitvoeren
K/EO/2.2 = frontofficewerkzaamheden uitvoeren en hierbij prioriteiten stellen

	Profielvak - Profielmodule Stock & Supplies (M3 invullen in deelperiode **P3**)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving profielmodule M3 “Stock & Supplies” Edu4All 3e ed. - 5 theoretische lesbrieven + praktijkopdrachten LOB methode: eigen methode sotog	SE-CE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
07	profielmodule M3 “Stock & Supplies” gehele profielmodule → theorietoets *mogelijke onderwerpen* * *goederen ontvangen* * *goederen opslaan* * *goederen verplaatsen* * *goederen verzamelen* * *goederen verpakken en verzenden* * *omgaan met derving in een magazijn* * *voorraadbeheer uitvoeren* * *goederen bestellen*	SE+CE	P/EO/3.1/1-2-3-4-5-6 P/EO/3.2/1-2	SO	N	60 min	J	1	1 decim
08	profielmodule M3 “Stock & Supplies”– gehele profielmodule → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE+CE	P/EO/3.1/1-2-3-4-5-6 P/EO/3.2/1-2	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
09	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 1 (kennis maken met een vervolgopleiding kiezen) - Taak 2 (leerdoelen)	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

P/EO/3.1 = Magazijnwerkzaamheden uitvoeren
P/EO/3.2 = Voorraad beheren en bestellen

SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen; CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen

Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen van het profielvak staat vermeld op:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2024-10/examenprogramma-economie-en-ondernemen-15-maart-2024.pdf

	Beroepskeuzevak - Marketing (K1 invullen in periode P3)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K1 “Marketing” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Marketing” LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K1 “Marketing” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/1.1/1-2-3-4 K/EO/1.2/1-2	SO	N	60 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K1 “Marketing” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/1.1/1-2-3-4 K/EO/1.2/1-2	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 3 (taken plannen) - Taak 4 (een opleiding kiezen) Decaan - LC-data afnemen	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevakken “Marketing”

K/EO/1 Marketing
taak: het beoordelen en verbeteren van een bestaande retailformule, rekening houdend met * doelgroep, * assortiment, * marktpositie

deeltaken:
K/EO/1.1 = het beoordelen van een bestaande retailformule
K/EO/1.2 = het verbeteren van een bestaande retailformule

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Maatschappijleer (methode: Essener thema's maatschappijleer MAX)
Leerjaar : 3

Volgnr		Inhoud/stofomschrijving	alleen SE	ex. eenh	Toetsvorm	centr j/n	Tijd	herk j/n	Weging	Cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
Maatschappijleer wordt gestart met de inleiding: H1 Wat is maatschappijleer (inleidende lessen zonder afzonderlijke PTA toetsing) Burgerschap (H9) is verweven in alle overige thema's van maatschappijleer en wordt niet als een afzonderlijk hoofdstuk getoetst.										
01		H2 Media	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,7.10	SO	N	45 min	J	1	
02		H3 Cultuur en identiteit	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,4.4 ML1/K/ 1,2,3,7.10	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
03		H4 Politiek	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,6.8	SO	N	45 min	J	1	
04		H5 Rechtsstaat	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,6.8	SO	N	45 min	J	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
05		H6 Nederland en de wereld + H7 Pluriforme samenleving	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,4.4	SO	N	45 min	J	1	
06		H8 Werk	SE(v)	ML1/K/ 1,2,3,5.6	SO	N	45 min	J	1	

Het onderdeel K1 "oriëntatie op leren en werken" komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SO = schriftelijke overhoring; SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
De 4 hoofddomeinen van maatschappijleer zijn: K4 cultuur en socialisatie; K5 sociale verschillen; K6 macht en zeggenschap; K7 beeldvorming en stereotypering.

Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen van maatschappijleer (voor maatschappijleer is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden staat vermeld op:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/maatschappijleer1.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Bewegingsonderwijs
Leerjaar : 3

Volgnr		inhoud/stofomschrijving	alleen SE	ex. eenh	Toets Vorm	centr j/n	Tijd	herk j/n	weging	cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48									
01		Leer- en basisvaardigheden, gedrag, houding en inzet. Oriëntatie op sport, leren en werken, sportprofiel invullen.	SE(v)	LO1/K 1,2,3	PO		Gehele per.	N	4	
02		Spel	SE(v)	LO1/K 4	PO		± 8 lessen	N	1	
03		Turnen	SE(v)	LO1/K 7	PO		± 8 lessen	N	1	
04		Zelfverdediging	SE(v)	LO1/K 8	PO		± 3 lessen	N	1	
	Periode 2 wk 49 - 10									
05		Leer- en basisvaardigheden, gedrag, houding en inzet. Oriëntatie op sport, leren en werken, sportprofiel invullen.	SE(v)	LO1/K 1,2,3	PO		Geh. Per.	N	4	
06		Spel	SE(v)	LO1/K 4	PO		± 8 lessen	N	1	
07		Turnen	SE(v)	LO1/K 5	PO		± 8 lessen	N	1	
08		Bewegen op muziek	SE(v)	LO1/K 6	PO		± 3 lessen	N	1	
	Periode 3 wk 11 - 25									
09		Leer- en basisvaardigheden, gedrag, houding en inzet. Oriëntatie op sport, leren en werken, sportprofiel invullen.	SE(v)	LO1/K 1,2,3	PO		Geh. per.	N	4	
10		Spel	SE(v)	LO1/K 4	PO		± 8 lessen	N	1	
11		Atletiek	SE(v)	LO1/K 5	PO		± 8 lessen	N	1	
12		Actuele bewegingsactiviteit	SE(v)	LO1/K 9	PO		± 3 lessen	N	1	
		EINDBEOORDELING LEERJAAR 3								G-V-O

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld
PO = praktische opdracht, SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
Voor het vak bewegingsonderwijs bestaat er een inspanningsverplichting. Dit houdt in dat er bij het missen van een aantal lessen (door ziekte, blessures of spullen vergeten) een vervangende opdracht, meestal in de vorm van een werkstuk, gemaakt moet worden.

Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen (voor LO is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden staat vermeld op:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/lichamelijke_oefening1.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 3 BB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : BB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Kunstvakken incl. CKV
Leerjaar : 3

Volgnr.	inhoud/stofomschrijving	alleen SE	ex. eenh	toetsvorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer
	Periode 1 wk 36 - 48								
01	Praktijkopdracht 1: -Kennismaking en verdieping aan de hand van een van de kunstdisciplines -De praktijkopdracht bestaat uit verschillende deelopdrachten -De resultaten van de opdrachten worden verwerkt in een kunstdossier	SE(v)	KV/K/ 1,2,3,4	PO	N	±9 uur	J	1	
	Periode 2 wk 49 - 10								
02	Praktijkopdracht 2: -Kennismaking en verdieping aan de hand van een van de kunstdisciplines -De praktijkopdracht bestaat uit verschillende deelopdrachten -De resultaten van de opdrachten worden verwerkt in een kunstdossier.	SE(v)	KV/K/ 1,2,3,4	PO	N	±9 uur	J	1	
	Periode 3 wk 11 - 25								
03	Praktijkopdracht 3: -Kennismaking en verdieping aan de hand van een van de kunstdisciplines -De praktijkopdracht bestaat uit verschillende deelopdrachten -De resultaten van de opdrachten worden verwerkt in een kunstdossier.	SE(v)	KV/K/ 1,2,3,4	PO	N	±9 uur	J	1	
04	Praktijkopdracht 4: -Kennismaking en verdieping aan de hand van een van de kunstdisciplines -De praktijkopdracht bestaat uit verschillende deelopdrachten -De resultaten van deze opdrachten worden verwerkt in een kunstdossier -Presentatie: resultaat praktijkopdracht 03/04	SE(v)	KV/K/ 1,2,3,4	PO	N	±9 uur	J	1	
	Eindbeoordeling								G -V –O

Doel: op een actieve manier kennismaken met- en onderzoek doen naar diverse culturele en kunstzinnige uitingsvormen binnen de 4 kunstdisciplines: beeldende kunst, muziek, dans, drama.
Alle activiteiten samen vormen het “kunstdossier” van de betreffende leerling. Elke praktijkopdracht wordt afgerond met een cijfer beoordeling.
Het gemiddelde eindcijfer van de praktijkopdrachten wordt uiteindelijk als woordbeoordeling vermeld voor KV-CKV. KV-CKV moet op het einde minimaal voldoende (V) afgesloten worden. Bij een onvoldoende waardering bestaat er een mogelijkheid tot herkansen, volgens de algemene herkansingsregeling zoals beschreven in het PTA. Wordt CKV niet voldoende afgesloten dan is het niet meer mogelijk het examen volwaardig af te sluiten.

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
PO = praktische opdracht; SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen van kunstvakken incl. ckv (voor kv incl. ckv is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden staat vermeld op: https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/Examenprogramma_kunstvakken_inclusief_ckv.pdf

VSO de Isselborgh

Handelingsopdracht BB klas 3

Handelingsopdracht profiel economie en ondernemen (EO)	
In leerjaar drie wordt binnen het vak economie (profiel EO) een handelingsopdracht met cijferbeoordeling uitgevoerd binnen het kader van “oriëntatie op leren en werken” → (fictief) bedrijfsbezoek	

Handelingsopdracht BB klas 4

Handelingsopdracht profiel economie en ondernemen (EO)	
In leerjaar vier wordt binnen het vak wiskunde (profiel EO) een “GWA - Geïntegreerde wiskundige acitivteit” met cijferbeoordeling uitgevoerd	

MELDING ABSENTIE/ONREGELMATIGHEID

(ONDERDELEN)SCHOOLEXAMEN VMBO 3 BB/KB en VMBO 4 BB/KB

(één formulier per leerling en per vak invullen)

1.Afwezig (in te vullen door surveillant**)**

Datum schoolexamen:	**Vak:**	
	Volgnummer P.T.A.:	
Lesuur:	**Vakdocent:**	
Surveillant:	**Betreft het een herkansing: ja/nee***	
Naam leerling:		**Klas:**

(formulier direct na afloop van het schoolexamen inleveren bij de schoolleiding / (adj.) directeur VSO)

2. Onregelmatigheid (in te vullen door de surveillant**)**

Datum schoolexamen:	**Vak:**	
	Volgnummer P.T.A.:	
Lesuur:	**Vakdocent:**	
Surveillant:	**Betreft het een herkansing: ja/nee***	
Naam leerling:		**Klas:**

Beschrijving van de onregelmatigheid: _____

_____

_____

(formulier direct na afloop van het schoolexamen inleveren bij de schoolleiding / (adj.) directeur VSO)

3.Controle verzuim (adj.) directeur VSO:

Datum:

Reden afwezigheid:

_____

Verzuim: geoorloofd/ongeoorloofd*

4. Behandeling door de (adj.) directeur VSO Naam (adj.) directeur VSO:

Datum:

Beoordeling onregelmatigheid na surveillant gehoord hebbende: wel of geen onregelmatigheid*

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.

b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De directeur is voornemens de leerling het cijfer 1,0 toe te kennen voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een "normale" onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling.

c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De directeur is voornemens de leerling het cijfer 1,0 toe te kennen voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toe te kennen cijfer 1,0 zal daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen worden. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid.

Bij toepassing van maatregel b. of c. wordt de leerling en de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De leerling en de ouders / verzorgers worden daarop uitgenodigd om binnen 5 dagen eventueel bezwaar aan te tekenen. Zij kunnen hun bezwaar toelichten tijdens een bijeenkomst met (een afvaardiging van) de examencommissie. Hierop zal binnen 5 dagen een uitspraak van deze afvaardiging worden voorgelegd aan de directie van SG Marianum in Groenlo / Lichtenvoorde. Indien de directie van het Marianum de uitspraak bekrachtigt zal deze wederom kenbaar worden gemaakt aan de betreffende leerling, en ouders / verzorgers.

De leerling en/of ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na deze bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook pta par XIV)

5. Inhalen schoolexamen:

Datum:_____

Naam docent:_____		**Behaald resultaat:**_____